O živnostenských oprávněních obchodníkových.

(Výklad § 38. a) živn. řádu.)

Dr. **Emil Meissner.**

»Opověď živnosti obchodní, není-li obmezena na určité zboží nebo na určité druhy zboží, zavírá v sobě právo vésti obchod se všelikým zbožím, které dovoleno jest volně prodávati a jehož prodej není vázán na zvláštní dovolení (koncesi).

Opověď živnosti obchodní, obmezené na určité zboží nebo na určitý druh zboží, opravňuje pouze obchodovati se zbožím příslušným.« (§ 38. odst. 1. a 2. živn. ř.)

Na první pohled zdálo by se, že těmito předpisy jsou oprávnění obchodníkova jasně vymezena a spolehlivě precisována. Nejsou. Výrazy »obchodovati« a »obchod vésti« jsou příliš povšechné, aby se z nich dal zvláště dovozovati rozdíl mezi obchodní živností a živnostmi výrobními, aby hranice mezi oběma těmito kategoriemi mohla býti do detailů vyznačena. Za účelem, aby dřívější houževnaté boje mezi obchodem a výrobou o sporné hranice byly odstraněny a aby tyto hranice vzájemně byly vytčeny,[1]) vydáno bylo novelou ze 16. srpna 1907 ř. z. č. 199 nové ustanovení ve zvlášt-

[1]) Viz motivy k vládní osnově a prov. nařízení k § 38. a) živn. ř.

ním § 38.a). Zamýšleného účelu však se nedosáhlo. Spory se opakují a množí. Příčina jest v nejasné stilisaci a neúplnosti nového předpisu. Některé příklady:

Rčení odstavce 1.: »takové změny, kterými se má zboží toliko přizpůsobiti potřebám kupujícího, by odbyt byl umožněn,« připouští stejným právem nejužší i nejširší výklad. Výraz »nepatrné« (scil. změny), v návrhu permanentního výboru původně obsažený, později zmizel. Podobnou ztrátu jediného, ale důležitého slovíčka vidíme i v odstavci 2. §u 38.a); slovo »oprávněnými«, které ve všech předchozích elaborátech před slovy »samostatnými výrobci« stálo, bylo panskou sněmovnou eliminováno. Proč? Smí obchodník i neoprávněnými výrobci zboží dáti zhotoviti? Ještě jednu důležitou ztrátu slovní možno konstatovati. Vládní osnova obsahovala v odstavci 2. §u 38.a) (tehdy § 38. odst. 4.) důležitá ustanovení, že obchodník smí výrobcům ke zhotovení zboží, na něž zakázku přijal, »dodati potřebné látky neb jinaké pomůcky« a »že jest oprávněn bráti míru« při zakázkách na provedení změn a oprav dodaného zboží. Tato obě ustanovení permanentní výbor škrtl. Z jakého důvodu? Chtěl prý tím docíliti — »eine textliche Verdeutlichung!« A dále! Výraz »bráti míru« v odst. 3. § 38.a) není dobře volen, nehledě k tomu, že — jak pod II. uvedu — nevystihuje úmyslu zákonodárcova. V tomto odstavci konečně máme sice ohledně jedné části nových předpisů ustanovení o zpětné jich působnosti, naproti tomu však postrádáme ohledně ostatních předpisů řádné úpravy této otázky.

Znění §u 38.a) živn. ř. má i jiné vady, leč uvedené ukázky osvědčují již dostatečně, že k rozřešení různých, v praxi se vyskytujících pochybností a sporů normální výklad zákona nestačí. K výkladu svému použil jsem zvláštního systému, použil jsem tří pravidel, vlastně poznatků, ze zákona a z povahy obchodu vyplývajících.

I.

Především nutno si uvědomiti, které živnosti možno považovati za živnosti obchodní ve smyslu živnostenského řádu oproti obchodním živnostem ve smyslu čl. 4., 271. a 272. obchodního zákona. Jak z článku IV. a VI. uvozov. zák. k živn. řádu z roku 1859, pak z §u 1. odst. 5., §u 38. odst. 1., 2. a 6., §u 38.a), §u 60. odst. 2. a j. jest patrno, označuje živnostenský řád jako obchodní živnosti obchod se zbožím, t. j. nákup hotového zboží jedině za účelem dalšího zcizení,[2]) označuje jako obchodní živnosti pouze ony živnosti, při nichž opověď živnosti, případně živnostenský list, zní na provozování obchodu, při kterých tedy provozování obchodu jest *jediným* předmětem živnosti — jako protiklad k výrobním živnostem, při nichž se vedle výroby také obchod provozovati může, při nichž však provozování obchodu

[2]) Rozhodnutí správního soudního dvoru ze dne 18. září 1907, č. 8563, Budw. č. 5357 A.

jest jen výronem práva výrobního.[3]) Z této zásady plyne, že obchodník smí pouze prodávati zboží, které si odjinud opatřil, a že tedy majitel obchodní živnosti v této své vlastnosti vůbec nemá práva zhotovovati neb zpracovávati živnostenské výrobky a předělávati neb opravovati je (§ 38. a) odst. 1., věta 1. ž. ř.).

Co tedy smí obchodník předsevzíti?[4])[5]) »Obchodník oprávněn jest dle § 38. ž. ř. k tržbě s předměty v obchodě jsoucími. Tržba sama zavírá však v sobě celou řadu pomocných úkonů, které jsou přípravou neb provedením podstatné činnosti tržby, totiž směny. Patří sem nákup, doprava, složení, třídění, balení, expedice, korespondence,« [6]) vybrání, měření, vážení zboží, jeho odměření, odvážení a pod.

Obchodník však smí i jiné úkony, které nejsou specificky obchodní, které pro provedení prodeje nejsou nutny, předsevzíti, úkony, které eventuelně výrobními by mohly býti zvány. Obchodník smí totiž předsevzíti netoliko vše, co výslovně jest dovoleno, nýbrž zásadně též vše, co výslovně není zakázáno.[7])

V tomto směru byl zákon živnostenskou novelou z 16. srpna 1907 ř. z. č. 199 podstatně změněn. Vzhledem k tomu — to nelze přehlédnouti — pozbyly dřívější zvyklosti platnosti a účinnosti a nelze mnohých rozhodnutí a dobrozdání z dřívější doby nyní použiti. Okolnost tu musím zvláště vytknouti, neboť shledávám, že se v praxi přihlíží pouze k novým ustanovením ohledně obchodu šatstvem a obuví, že se však ohledně ostatních ustanovení dřívější rozhodnutí a zvyklosti nadále za základ berou bez ohledu na zákonnou změnu. Zvláště shledávám, že se u některých obchodních živností (na př. u obchodu s lihovinami a drogerie) připouští výroba pro vlastní prodej na rozdíl od prodeje na překupníky, ač v zákoně opory pro toto rozlišování nalézti nemohu. Působí zde asi rozhodnutí z dřívější doby, totiž rozh. min. obch. z 24. X. 1889 č. 18.549. — Tuto otázku nutno tudíž řešiti bez ohledu na dřívější praxi dle nynějšího stavu zákona.

1. »Obchodník nemá práva zhotovovati neb zpracovávati živnostenské výrobky.« — Zakázáno jest tudíž přetvořování suroviny neb polotovarů za použití prostředků mechanické neb chemické povahy, kterýmž postupem *teprve* tyto suroviny neb polotovary mají nabyti vlastností zboží způsobilého a určeného k ukojení jakékoliv potřeby konsumujícího obecenstva. Naproti tomu smí obchodník prováděti manipulace na ***hotovém*** zboží, které i bez

---

[3]) Výnos ministerstva obchodu z 16. IX. 1883 č. 26.701 a usn. nejv. soud. dvoru z 9. IV. 1907 č. 4625, sb. č. 1220.

[4]) Dr. Schuster-Jirák, »Obchodní a živnostenská rukověť«, str. 41: »Obchodník smí se zabývati pouze úkony obchodními, nikoliv výrobními.«

[5]) Pokud v tomto odstavci pojednávám o tom, že obchodník smí nebo nesmí některé úkony předsevzíti, dlužno rozuměti: »buď sám neb svým personálem«. (Rozh. spr. s. dv. z 8. I. 1896 č. 99, Budw. č. 9202.)

[6]) Zpráva obch. a ž. komory v Praze z r. 1907 č. 3, str. 201.

[7]) Rozhodnutí spr. soud. dvoru z 28. IX. 1904 č. 10.123, Budw. č. 2902 A.

této manipulace v posavadním stavu jeví se býti způsobilým předmětem prodeje na konsumující odběratelstvo, — manipulace, které ponejvíce kupující sám a snadno provádí a bez zvláštní znalosti věci a dovednosti prováděti může,[8]) které tedy prodávající jaksi za něho vykoná, — manipulace, které nejvhodněji lze nazvati »*úpravou zboží*«.[9]) Reelně: Obchodník nesmí »zhotovovati« nábytek, šaty, prádlo, obuv, stroje a j.; obchodník také nesmí železné kříže pozlatiti, kamna postaviti, sklo do oken zasaditi,[10]) jím prodávané rámy zasklíti,[11]) hotové vozy natříti, rakve vytmeliti neb natříti,[12]) fotografické plotny vyvolávati neb kopírovati,[13]) kosti z hovězích čtvrtí vyřezávati,[14]) nože brousiti, klíče vypilovati; nesmí monogramy na hodinkách vyrýti, parní stroje postaviti, punčochy barviti a pod. (»zpracování«!). Naproti tomu smí obchodník hotové housle i piano strunami potáhnouti,[15]) smí zboží jednoduchou manipulací rozložiti a složiti, smí nakrájeti salám, šunku, studený nářez,[16]) i obložené chleby připraviti,[17]) máslo a sádlo vyškvařiti, nesmí však vysekávati hovězí maso; smí rakve vyzdobiti hotovými ozdobami, ozdoby samy však zhotoviti nesmí;[18]) smí nasaditi hořáky na lihové a petrolejové lampy;[19]) smí složiti velociped, dodaný mu v rozloženém stavu;[20]) nesmí však stroje montovati.[21]) Smí složiti litá kamínka, skleněné lustry a dětské kočárky, k vůli snazší dopravě pravidelně v rozloženém stavu dopravované, nesmí však kočárky vyčalouniti;[22]) smí k nůším přidělati popruhy, lopaty a vidle k násadám připevniti, k řetízku medailon přivěsiti, náramek ochranným řetízkem opatřiti atd. atd. Lihoviny obchodník vyráběti nesmí,[23]) smí však líh a tresti rozřeďovati; zda jinak smí na studené cestě lihoviny vyráběti, může býti pochybno.[24]) Droguista smí pouhým třením, mísením neb rozředěním zboží »připra-

---

[8]) Výnos min. vnitra z 17. XI. 1903 č. 41.587, Frey-Maresch č. 6477.

[9]) Rozh. spr. soud. dvoru z 8. března 1905 č. 2545, Budw. č. 3366 A a zpráva obch. a živn. kom. v Praze z r. 1907 č. 3, str. 202.

[10]) Obch. a ž. kom. v Budějovicích z 20. IV. 1903 ad III., VII. č. 214, Frey-Maresch 6492.

[11]) Obch. a ž. kom. v Praze z 1. VII.—30. IX. 1903 č. 14.817, 15.983, Frey-Maresch č. 6493, a obch. a ž. kom. v Liberci v dobrozdání z 8. II. 1911 č. 2955.

[12]) Rozh. spr. soud. dvoru z 12. XI. 1897 č. 5803, Budw. č. 11.146.

[13]) Obch. a ž. kom. v Chebu z 15. X. 1903 č. 3597, Frey-Maresch č. 5448.

[14]) Zpráva obch. a ž. komory v Praze z r. 1909 č. 2, str. 100.

[15]) Obch. a ž. kom. v Čelovci z 14. X. 1901 č. 3128, Frey-Maresch č. 6690.

[16]) Obch. a ž. kom. v Št. Hradci z 8. VIII. 1902 č. 5353, Frey-Maresch č. 6808.

[17]) Zpráva obch. a ž. kom. v Praze z r. 1908 č. 1., str. 46.

[18]) Rozh. spr. soud. dvoru z 12. XI. 1897 č. 5803, Budw. č. 11.146.

[19]) Výn. min. vnitra z 17. XI. 1903 č. 41.587, Frey-Maresch č. 6477.

[20]) Obch. a ž. kom. v Liberci z 5. X. 1900 č. 9911, Frey-Maresch č. 6439.

[21]) Morav. místodrž. z 16. I. 1900 č. 50.671, Frey-Maresch č. 6673.

[22]) Obch. a ž. kom. v Praze V. r. 1901 ad XI. b 48 č. 11.657 Frey-Maresch č. 6475.

[23]) Min. vnitra z 14. XII. 1904 č. 28652, sb. norm. č. 5414.[59]

[24]) Rozhodnutí min. vnitra z 24. X. 1889 č. 18.549 takovou výrobu pro vlastní prodej povoluje.

viti«; smí také, když má koncesi dle § 15. bod 14. ž. ř., zboží v tomto paragrafu uvedené vyráběti, neboť dotyčná živnost jest výrobní živností.[25]) Zda v jiných případech smí vyráběti, závisí na tom, zda pokládá »droguerii« — o obchodě s materiálním zbožím nemluvím — za výrobní či za ryze obchodní živnost. Každým způsobem stačí i v posledním případě opověď svobodné živnosti výrobní.

2. Obchodník dále »nemá práva předělávati neb opravovati živnostenské výrobky; jest však oprávněn vykonávati na zboží, které nabízí neb má dodati, takové změny, kterými se má zboží toliko přizpůsobiti potřebám kupujícího, by odbyt byl umožněn«. (§ 38. a odst. 1., věta 2. ž. ř.)[26])

Toto ustanovení není dosti jasné; není patrno, jaké vlastně změny smí obchodník vykonati,[27]) a zda smí zboží dosud nedodané opravovati. Také skutečně připouští prováděcí nařízení pouze »nepatrné změny;[28]) Komorzynski[29]) pak míní: »Eine kleine stilistische Unrichtigkeit enthält der 1. Absatz in den Worten, dass die Vornahme von Reparaturen dem Inhaber eines Handelsgewerbes in allgemeinen untersagt ist, denn es folgt später keine Ausnahme, nach welcher er in speciellen Fällen dieses Recht etwa ausnahmweise hätte.«

S oběma názory nesouhlasím, neboť vyznačení »nepatrné« v osnově obsažené nebylo do zákona pojato a jest dále — po mém náhledu — vlastně každá oprava ve své podstatě také jen změnou. Vždyť úkony u obou jsou stejné; pouze příčina, pro kterou se buď změna v užším smyslu neb oprava provádí, jest různá; u opravy provádí se změna proto, že zboží jest porouchánо neb poškozeno. Pokud tedy změny jsou dovoleny, jsou též správky přípustny. Obchodník ovšem nesmí předsevzíti veškeré změny a opravy, které by si kupec přál; v tom směru upozorňuji na význačný rozdíl stylisace v německém textu: »Abänderungen derselben« proti »Abänderungen an der Ware« a z toho dovozuji, že připuštěny byly pouze změny, při kterých zboží v podstatě zůstane stejným,[30]) při nichž se celkový vzhled

---

[25]) Rozh. min. obch. z 24. VII. 1906 č. 54.354 a z 9. XI. 1906 č. 26.831.

[26]) V tomto posléz citovaném ustanovení vidí Dr. Otto von Komorzynski ve svém článku »Zur Auslegung des § 38. a der Gewerbenovelle« (Juristische Blätter z 4. srpna 1907, ročník XXXVI., č. 31) výhodu proti dřívějšímu zákonnému stavu, přehlíží však při tom, že dříve provádění změn vůbec ani zakázáno nebylo.

[27]) Dr. Otto Komorzynski poznamenává ve svém pod pozn. [26]) vyznačeném článku: »Die Abgrenzung nach diesem Kriterium wird in der Praxis keine leichte sein. Das Versetzen eines Knopfes beim Ankaufe eines Anzuges ist hienach gewiss gestattet. Aber auch die Auswechslung des Futters und das Anbringen neuer Taschen? Die Schneider werden da zumeist anderer Ansicht sein als die Kleiderhändler, die Tischler als die Möbelhändler usw.«

[28]) Podobného názoru jest též liberecká obch. a ž. kom. dle dobrozdání z 8. II. 1911 č. 2955.

[29]) Juristische Blätter ze 4. srpna 1907 č. 31, ročník XXXVI.

[30]) Schuster-Jirák, »Obch. a živnostenskoprávní rukověť« str. 41.

a podoba jeho nemění. Úkony, jimiž se celkové vzezření změní, nejsou dovoleny, tím méně úkony, které mění podstatu zboží, poněvadž tyto úkony jsou již zpracováním (viz ad 1.). K provedení ostatních změn jest obchodník oprávněn.

Dovolené změny smí obchodník vykonati netoliko na výslovné přání určitého kupce, nýbrž i dle presumptivního přání budoucího kupce; to jest: on smí je vykonati i na zboží ve skladě se nalézajícím, dříve ještě, než je určitému kupci nabízí. Naproti tomu nesmí dodané zboží ani předělati ani opravovati (arg. § 38.a odst. 2., posl. věta ž. ř.). Obchodník smí tedy cukr sekati, sůl strouhati, látky a plech stříhati, železo sekati, chléb krájeti,[31]) sklo řezati,[32]) kůže vykrajovati;[33]) — smí zboží cíditi, čistiti a leštiti, nesmí je však oniklovati; — smí vybraný oblek zvětšiti neb zmenšiti,[34]) tedy i částečně přešíti, nesmí však jeho střih změniti; — smí prstýnky udané míře přizpůsobiti, nesmí však jich façonu změniti; — smí na nábytku změniti kování, nikoliv povlak; — smí připilovati prodávané kovové součásti, navrtávati dírky do zboží, u dámského pasu zkrátiti gumu, přišíti neb posunouti přesku[35]) a pod. Rovněž může obchodník, když nejedná se o podstatnou změnu, porouchaný nábytek,[36]) mírně natržený oblek, nevalně poškozený dámský klobouk[37]) atd. vyspraviti, nesmí však pilníky vysekávati, píly a nože brousiti.

Dle těchto vývodů a zásad řídí se otázka **renovace** starého zboží, předmět tržby tvořícího; obchodník smí je vyčistiti a smí prováděti změny a opravy, kterými se ani podstata ani celkový vzhled nemění; vetešník nesmí ani tyto změny a opravy prováděti, může zboží jen ve stavu nezměněném prodávati.[38]) Obchodník, vyjímaje vetešníka, smí dle toho staré sudy vyžahovati, nesmí však dužiny vyměniti;[39]) smí jednotlivé součásti psacího stroje neb velocipedu vyměniti, u tohoto i pneumatiku vyspraviti, nesmí však konstrukci změniti; — smí staré knihy desinfikovati a jednotlivé listy zalepiti, nesmí však knihy novou vazbou opatřiti; — a j.

Se změnami a opravami nelze stotožňovati **výměnu** jednotlivých součástek; při této prodává se vlastně jen dotyčná součástka. Práce, která se při tom provádí, jest pouze úsluhou vůči kupci; práce ta jest jen jednoduchou manipulací, kterou kdokoliv bez

---

[31]) Zpráva obch. a živn. komory v Praze z r. 1907 č. 3, str. 201.

[32]) O. a ž. komora v Budějovicích z 20. IV. 1903 č. 214, Frey-Maresch č. 6492.

[33]) Rozh. spr soud. dvoru z 8. III. 1905 č. 2545, Budw. č. 3366 A.

[34]) Dr. Rudolf Janota »Die Gewerbereform« str. 40 shora.

[35]) Zpráva obch. a ž. komory v Praze z r. 1909 č. 4, str. 207.

[36]) Obch. a ž. kom. v Brně z 3. XII. 1902 str. 77, č. 7565, Frey-Maresch č. 6687.

[37]) Obch. a ž. komora v Budějovicích 9. VI. 1902 č. 3474, Frey-Maresch č. 6567.

[38]) Zpráva obch. a živn. komory v Praze z r. 1907 č. 4, str. 244, a obch. živn. komora v Liberci ze 7. VI. 1900 č. 5447. Frey-Maresch č. 6766.

[39]) Dobrozdání uveřejněná v »Kommentar der Gewerbeordnung« od Dra Emila Hellera, str. 19.

*

zvláštní znalosti věci a výcviku může vykonati a za niž také zvláštní odměna se nepožaduje.[40]) Smí proto obchodník takovou výměnu netoliko na zboží, které má na skladě a teprve dodává, netoliko na zboží, které sám dodal, provésti, nýbrž i na zboží, které jiný obchodník dodal; ovšem vždy v předpokladu, že manipulace obchodníkova jest jen podružnou činností, že nespadá pod pojem zpracování neb podstatné změny či opravy. Smí tedy obchodník na petrolejové a lihové lampy připevniti hořáky, nesmí však již tuto manipulaci prováděti u plynových zařízení,[41]) smí na poškozené velocipedy přidělati různé součástky,[42]) nesměl by však slepovati porouchané pneumatiky[43]) a jiné faktické opravy prováděti, a nesmí[44]) vyměňovati součástky u šicích strojů, když tyto součástky beze všeho přizpůsobování nástroji se vyměniti nedají.[45])

(Dokončení.)

O živnostenských oprávněních obchodníkových.

(Výklad § 38. a) živn. řádu.)

Dr. **Emil Meissner.**

(Dokončení.)

3. Zákaz zhotovení, zpracování, předělání a oprav vztahuje se pouze na **živnostenské výrobky**. Dle zásady shora vyslovené, že jest vše dovoleno, co není výslovně zakázáno, má obchodník právo zpracovati a předělati **přírodní výrobky** (§ 60., odst. 2. ž. ř.), třebas i touto prací celkový vzhled se změnil, jen když se podstata zboží nezmění, a má — byť i podstata se změnila — dle vývodů ad 1 právo k úkonům, v tomto odstavci jako »úprava« vyznačeným. Obchodník smí zvláště veškeré úkony provésti, které sledují uschování a konservování přírodních výrobků, jako nakládání vajec (vápenek), krájení a sušení hub, nasolení a svaření ryb,[46]) sušení ořechů, švestek a čekanky, nakládání okurek a zelí, nasolení syrových koží a j. Obchodník smí dále poražené stromy zbaviti kůry a větví, smí i palivové dříví rozřezati, nesmí však dříví na prkna rozřezati,[47]) hrubé, surové a kulaté dříví otesávati,[48]) lopaty, násady a topůrka zhotovovati.[49]) Obchodník s višňovým dřevem jest oprávněn je tříditi, řezati, narovnati a v určité tvary zahnouti; další manipulace, která by se již jevila jako výroba holí neb troubelí, dovolena není.[50]) Obchodník smí chovati zvířata jak k výcviku (ptáky, koně, psy), tak na žír (hovězí a vepřový dobytek, husy), smí drůbež zabit, oškubat i upravit;[51]) naproti tomu nesmí dobytek porážet,[52]) rozčtvrcovat neb jatečně upravit, kosti z něho vyřezávat[53]) a maso vysekávat,[54]) poněvadž tyto výkony jsou již skutečným zhotovením živnostenských výrobků nebo jich zpracováním. Což zvěřinu?[55]) Obchodník smí křen strouhati, mák rozmělniti, koření a sušené hrušky (prachandu) tlouci, kávu pražiti, povidla vařiti; — smí obilí čistiti a tříditi, len tříti, vikev a ku-

---

[46]) Výn. min. vnitra z 12. II. 1900 č. 15.767.

[47]) Obch. a ž. kom. v Linci 18. I. 1900 ad IX. d, Frey-Maresch č. 6557.

[48]) Zpráva obch. a ž. komory v Praze z r. 1909, č. 4, str. 207; opačně obch. a ž. komora ve Vídni z 8. X. 1903 b. 154, Frey-Maresch č. 6560.

[49]) Obch. a živn. komora v Liberci z 30. X. 1902, č. 12.877, Frey-Maresch č. 6562.

[50]) Obch. a ž. kom. ve Vídni z 10. X. 1901, b. 122, Frey-Maresch č. 6564.

[51]) Štýrské místodrž. z 5. V. 1902, č. 17.016, Frey-Maresch č. 6426.

[52]) Obch. a živn. komora v Brně z 11. VI. 1900, č. 3099, Frey-Maresch č. 6450.

[53]) Obch. a ž. kom. ve Vídni z 12. V. 1903, b. 67, Frey-Maresch č. 6452.

[54]) Obch. a ž. komora v Insbrucku z X. VI. 1900, č. 3143, Frey-Maresch č. 6454; opačně obch. a ž. kom. v Celovci z 28. V. 1900, č. 1399, Frey-Maresch č. 6453.

[55]) Viz obch. a živn. komora ve Vídni z 5. IV. 1900, b. 59, Frey-Maresch č. 5284.

kuřici šrotovati, nesmí však vyráběti mouku a slad a nesmí vyráběti cihly a vápno.[56]) Smí připraviti kompot a marmeládu?

4. Vztahuje se zákaz výroby též na **obaly**? Jinými slovy: Neplatí výhoda § 37. odst. 2. ž. ř. stanovící, že »živnostníci mají taktéž právo, aby si sami.... pro potřebu vlastního svého podniku zhotovovali obvyklé v obchodě pomůcky, které slouží tržnímu odbytu jejich výrobků (bednění, obaly a p.)«, také pro obchodníky? Prováděcí nařízení v tom směru praví, že tohoto oprávnění se nyní dostává každému živnostenskému výrobci; Dr. Heilinger[57]) a Dr. Heller[58]) obchodníka z tohoto oprávnění přímo vylučují. Toto stanovisko vedlo by k zvláštním anomaliím a absurdnostem: obchodník směl by zboží do papíru neb pytloviny zabaliti, zalepiti neb zašíti, sáčky však, krabice a pytle předem připraviti by nesměl; — směl by zboží bedněním opatřiti, tedy jaksi na prodaných předmětech bednu zhotovovati, předem zhotoviti však by ji nesměl. Naproti tomu měl by výrobce — ač prodejní činnost u něho jest vedlejší — právo, vyráběti obaly a bednění i pro zboží, kterého sám nevyrobil. (§ 37. posl. odst. ž. ř.) Konečně dlužno vzíti v úvahu, že i obchodník dle hořejších vývodů v jistém smyslu k výrobě jest oprávněn, že smí na př. sprostou kořalku neb lihoviny z trestí vyráběti, velocipedy složiti, houby sušiti, zelí a okurky nakládati atd.

Projevuji proto náhled, že se dobrodiní §u 37. odst. 2. ž. ř. vztahuje také na obchodníky, neboť tento odstavec §u 37. mluví o »živnostnících« bez jakéhokoliv rozlišování neb obmezení. Výraz »jejich výrobků«, kterým opačná interpretace se odůvodňuje, neznamená »zboží, které oni sami vyrobili«, nýbrž znamená »výrobek dotyčné živnosti«, znamená totéž jako výraz »die Artikel ihres Gewerbes« v §u 41. živn. ř. Správnost tohoto stanoviska zvláště vynikne při srovnání §u 37. s §em 60. odst. 5. ž. ř., kdež k vyznačení, že jedná se o zboží, které dotyčný živnostník sám vyrobil, použito bylo obratu »své vlastní výrobky«.[59]) Vzhledem k tomu možno konklusi, že odst. 2. § 37. ž. ř. na obchodníky se nevztahuje, z toho důvodu, že jest na mylném předpokladě založena, také za mylnou prohlásiti. S mým náhledem souhlasí též gremium vídeňských kupců[60]) a patrně také rozhodnutí spr. soud. dvoru z 25. listopadu 1910, č. 12.043.[61])

Dle toho smějí také obchodníci zhotoviti si obaly a bednění, ale jen pokud jsou v obchodě obvyklé a jen pokud jsou určeny k tržnímu odbytu, t. j. hlavně k expedici.[62]) Obaly, které

---

[56]) Rozh. spr. soud. dvoru z 18. V. 1892, č. 1633, Budw. č. 6620.
[57]) ve své knize »Oesterreichisches Gewerberecht« str. 339, 1. věta.
[58]) ve své knize »Das österreichische Gewerberecht« str. 438 a 443.
[59]) Rozh. spr. soud. dvoru z 20. IX. 1905, č. 10.099, Budw. č. 3752 A.
[60]) Dr. Heller, »Kommentar zur Gewerbeordnung«, str. 19.
[61]) Amtsblatt für die Handels- und Gewerbe-Verwaltung VI., str. 48.
[62]) Viz motivy k vládní osnově str. 9 (XVII. sez. 1905): »...es sind dies solche, die.... derart notwendig an das Endprodukt geknüpft erscheinen, dass

slouží k výzdobě zboží nebo k jeho uschování, neb které mají jiné hlavní určení než umožnění expedice, nesmějí ani obchodníci ani producenti vyráběti.

Každý živnostník smí si tedy sám pořiditi sáčky, papírové obaly na hole a deštníky, klece na velocipedy, hrubé bedny, koše a pytle, sudy, v nichž se na př. řetězy vypravují; — nesmí však vyráběti pouzder na hudební nástroje,[63]) na závaží, klenoty, zbraně, brýle a pod., povlaků na deštníky, kbelíků a konví pro sádlo neb povidla, štoudví na zelí, plechových krabic na čaj a cukroví, kloboukových škatulí a pod., poněvadž obaly tyto hlavně k uschování oněch předmětů jsou určeny a bez nich mohou býti odbyty a expedovány; — obchodník nesmí též vyráběti ozdobné koše na ovoce a víno, hrnky na květiny, kasety na papír, bonboniery a pod., neboť účelem těchto předmětů jest pouze výzdoba. Pochybným mohlo by býti, zda jest též živnostník oprávněn k výrobě sudů pro odbyt piva, lihu, lihovin a okurek, k výrobě krabic na šaty a jemnějších beden, neboť těchto předmětů používá se sice také k expedici zboží, předměty ty však jsou určeny též k uschování zboží neb jiným účelům. Prováděcí nařízení výrobu jich — ovšem jen producentům — dovoluje.

5. **Braní míry** není výhradně výrobní činností, nýbrž pomocnou činností jak výroby tak obchodu, kterou kvantum žádaného předmětu má býti stanoveno.[64]) Obchodník má tudíž právo bráti míru, avšak jen potud, pokud k obchodování jest oprávněn, a sice jak za účelem výběru zboží ze skladu (arg. §u 38. a odst. 3. ž. ř.), tak za účelem vyřízení převzaté zakázky (§ 38. a odst. 2., věta 2.), tak konečně i k cíli provedení změn a oprav k vyřízení převzatých.[65]) I tehdy smí bráti míru, kdy tento výkon vyžaduje jisté zručnosti neb předběžné znalosti.[66])

Řekl jsem: »pokud k obchodování jest oprávněn«! Nemá tudíž obchodník práva bráti míru na zboží, se kterým obchodovati oprávněn není, jako obchodník se železem na stroje, obchodník s dřívím na nábytek, obchodník se suknem na šaty a obchodník s kožemi na boty, byť i vyřízení zakázky přenechali oprávněnému živnostníku k samostatnému provedení a vlastnímu účtování. — Obchodník se sklem smí bráti sice míru na sklo, nikoliv však na zasklívání, obchodník s papírem sice na obchodní knihy, nikoliv na visitky a svatební oznámení, obchodník se železem sice na kování, nikoliv na zámečnické stavební práce atd. — Obchodník nemá dále práva bráti míru tehdy, když dotyčný způsob obchodování jest mu zakázán; nesmí tedy obchodník — zvláště, když po 1. lednu

---

letzteres sonst gar nicht geeignet wäre, seine gewöhnliche, marktmässige Verwertung zu finden«.

[63]) Opačně rozh. min. obch. z 28. III. 1906, č. 7250.

[64]) Rozh. spr. soud. dvoru z 23. II. 1888, č. 563, Budw. č. 3946.

[65]) Dotyčné ustanovení vládní osnovy bylo v pozdějších elaborátech vynecháno.

[66]) Štýrské místodrž. z 6. IV. 1899, č. 10.842, Frey-Maresch č. 6857 rozhodlo dříve opačně.

1907 živnost ohlásil — bráti míru na šaty a obuv, které teprve dá zhotoviti, ani na jejich správky ani konečně na předělávky, ač jich provedení smí sprostředkovati.

II.

Slovem »obchod« vyrozumívá se vůbec živnostenské provozování výměny (oběhu) věci. Výměna věcí zahrnuje jednak zjednávání (čl. 271. bod 1. obch. z.) věcí v úmyslu je zase zcizovati, jednak dodávání (čl. 271. bod 2. obch. z.) v úmyslu je sobě potomně zjednati a kupci dodati.[67]) Zásadně jsou si oba způsoby obchodování úplně na roveň postaveny; zákaz jednoho způsobu, neb jen jeho odchylná právní úprava, musí býti výslovně stanoveny. Dle této zásady jest majitel obchodní živnosti oprávněn přijímati zakázky na zboží, které dle opovědi své živnosti smí prodávati. K tomu konci jest též oprávněn bráti míru, předpokládajíc, že dá objednané zboží zhotoviti samostatnými výrobci;[68]) »výrobci«, tudíž netoliko živnostníky, nýbrž i domáckými výrobci, producenty ve vedlejších živnostech zemědělských, umělci a pod.[69])

Při tom mohou obchodníci výrobcům, jimž svěřili vyhotovení převzatých zakázek, k tomuto cíli dodati potřebné látky a pomůcky,[70]) neboť neupravuje v tom směru zákon zákazkové obchody odchylně od prodeje zboží hotového. A pro tento prodej může obchodník bezesporně zboží kdekoliv si zjednati a ze svých látek kdekoliv si dáti zhotoviti. Jest obchodník ohledně nákupu konsumentem, který předpisy živnostenského řádu vázán není a jakýmkoliv způsobem jinde svou potřebu krýti může.[71]) Může tedy obchodník ze svého materiálu dáti zhotoviti obchodní knihy,[72]) svůj dobytek dáti řezníkem poraziti,[73]) zámečníku ke zhotovení objednaného sporáku dodati plech, truhláři k výrobě objednaného nábytku odevzdati potřebné dřevo, kování, ozdoby atd.

Z hořejšího pravidla, — že obchodník jest oprávněn přijímati též zakázky na zboží — stanoví zákon jednu výjimku v odst. 3. §u 38.a ž. ř. Tamtéž se praví: »Co se týče práva bráti míru, v předcházejícím odstavci dotčeného, jsou majitelé obchodních živností v této své vlastnosti oprávněni bráti míru na obuv, šaty mužské, ženské a dětské, jichž hotovení spadá v rozsah práv ře-

---

[67]) Dr. Ottis, »O svazku osob v živnostenských společenstvech« str. 100, pozn. 427.

[68]) § 38.a odst. 2., věta 1. a 2.

[69]) Motivy k vládní osnově XVII. sez. 1905 k 2141, str. 10.

[70]) Takové ustanovení, původně ve vládní osnově obsažené, bylo později eliminováno.

[71]) Viz motivy k živnostenskému řádu z r. 1859 v Dokupilově »Die Gewerbeordnung« str. 865 a rozh. spr. soud. dvoru z 21. VI. 1888, č. 2068, Budw. č. 4178.

[72]) Zpráva obch. a ž. komory v Praze z r. 1910, č. 2, str. 98.

[73]) Obch. a ž. komora v Praze V. zas. 1903, ad XI., b. 48, č. 18118, Frey-Maresch č. 6876.

meslné živnosti obuvnické a oděvnické, **toliko** potud, pokud jest toho třeba, by vybrali vhodné zboží ze svého skladu. Toto obmezení[74]) práva bráti míru nevztahuje se k těm majitelům obchodních živností, kteří již dne 1. ledna 1907 provozovali *výhradně neb převážně* obchod obuví nebo šatstvem.« Pro tyto obchodníky platí bezpodmínečně hořejší vývody.

Právě citovaným předpisem (»toliko«) zakazuje se nepřímo braní míry za účelem přijímání zakázek. Braní míry! Nikoliv přijímání zakázek! Vycházíme-li však ze stanoviska, že přijímání zakázek na šaty a obuv bez braní míry technicky jest nemožno,[75]) dospějeme k důsledku, že shora citovaným odst. 3. §u 38. a ž. ř. vlastně přijímání zakázek — dvojnásobně nepřímo — bylo zakázáno.

Pochybnosti mohou vyvolati případy, kde kupující objedná boty dle čísla, šaty dle dřívější velikosti, obojí pro 5leté dítě, neb kde sám dodá míru a pod., kde tedy nelze mluviti o úkonu prodávajícího, který by za braní míry mohl býti označen. Pochybnosti dosti opodstatněné a také již v praxi různými obchodníky v prospektech využitkované. Ohledně těchto případů daly by se »pro« i »proti« uvésti mnohé důvody, avšak z intence a z úmyslu, který ke změně zákonné vedl, nutno usuzovati, že bylo přijímání zakázek na zboží v odstavci 3. §u 38. a ž. ř. uvedené bezpodmínečně zapovězeno. Nutno ovšem zase konstatovati, že znění vládní osnovy, v tomto směru jasnější a intenci zákona spíše hovící, bylo později nešťastným způsobem změněno, zatemněno.[76])

Obchodník, který po 1. lednu 1907 provozování počal, nesmí tudíž přijímati zakázky na boty a střevíce z kůže zhotovené, na svršky,[77]) na soukenné, plstěné a plátěné boty a střevíce, opatřené podrážkou koženou;[78]) — dále na pánské, dámské, dětské ať chlapecké či dívčí šaty, dámské sukně a bluzy bez rozdílu látky[79]) a j. Naproti tomu nevztahuje se tento zákaz na dřevěné a gumové podpatky,[80]) na zástěry a veškeré prádlo,[81]) na kožené kalhoty,[82]) šněrovačky, klobouky, čepice a čepečky, na rukavičky, rukávníky i kožešinové garnitury, nánožníky a pod.

---

[74]) Tento výraz potvrzuje mé stanovisko v tomto oddílu zaujaté.

[75]) Tak Dr. Janota, »Die Gewerbereform« str. 40, pozn. 2: Das Gesetz (§ 38. a, Abs 3) spricht allerdings nur vom Rechte der Händler, das Mass zu nehmen, ohne welches Recht jedoch die Übernahme von Bestellungen auf die betreffenden Erzeugnisse schon technisch nicht denkbar sein dürfte.

[76]) Tuto korekturu zove zpráva permanentního výboru samolibě »materiell beachtenswerte Änderungen«!

[77]) Štýrské místodržitelství 17. X. 1902, č. 43.299, Frey-Maresch č. 6631.

[78]) Obch. a ž. kom. v Salcburku z 6. II. 1900, ad IV., b. 57, Frey-Maresch č. 5180.

[79]) Živnostenský věstník roč. VIII., seš. 1., r. 1911, str. 16.

[80]) Obch. a ž. kom. ve Vídni z 5. IV. 1900, b. 53, Frey-Maresch č. 5128.

[81]) Obch. a ž. kom. v Salcburku z 5. VIII. 1901, č. 1169, Frey-Maresch č. 5236.

[82]) Obch. a ž. kom. v Linci z 15. III. 1900, ad IV. c. b. 2, Frey-Maresch č. 5134 a o. a ž. k. v Solnohradě z 16. VI. 1903, č. 968, Frey-Maresch č. 5228.

III.

Dle čl. 271. obch. zák. a § 38. živn. ř. jest obchodník oprávněn obchodovati se zbožím a má dle § 38. a), odst. 2. ž. ř. právo přijímati zakázky na **zboží**, které smí prodávati, tedy jen na předměty, které mívá neb alespoň technicky může na skladě míti.[83]) Jinými slovy: Obchodník nejen nesmí — dle vývodů ad I. — živnostenskou práci vykonávati, nýbrž nesmí také ani **s prací** jiných obchodovati, nesmí přijímati zakázky na pracovní výkony třetích osob. Výjimka musí býti výslovně stanovena. Obchodník nesmí tedy převzíti zakázku na natření dveří, vymalování pokojů, vypravení pohřbů; může sice převzíti dodávku zámků a kování, pro nějakou stavbu potřebných, nesmí však převzíti přidělání jich[84]) a vůbec provedení prací zámečnických[85]); — smí sice přijmouti zakázku na sklo, tašky, lepenku, nikoliv však na zasklívání[86]) a práce pokryvačské; — knihkupec a obchodník s papírem smí sice přijmouti zakázku na obchodní knihy[87]) a na určité stálé druhy tiskopisů (rozvrh hodin, kalendáře), nikoliv však na tištěné visitky a oznámení sňatku, které na skladě míti nemůže,[88]) a také nesmí převzíti každou zakázku na vazbu knih literárních objednatelem přinesených, poněvadž se zde již jedná o sprostředkování pouhé práce a nikoliv hotového díla.

Vždyť jsou také předělávky a opravy pouhé pracovní úkony, jež obchodník zprostředkovati nesmí, leč by zákon stanovil výjimku. A zákon skutečně jednu výjimku stanoví. Dle § 38. a), 2. odst., věta třetí, jest totiž držitel obchodní živnosti oprávněn přijmouti (zakázku na) provedení[89]) předělávek a oprav na výrobcích jím dodaných pod podmínkou, že provedení prací těch oprávněným výrobcům svěří.

Rozdíl změn a oprav zde uvedených proti změnám a opravám, které dle vývodů ad I. 2. obchodník smí provésti, spočívá v tom:

a) že tyto změny a opravy mohou býti provedeny pouze na zboží dosud nedodaném, ony i na zboží již dodaném, avšak jím t. j. z dotyčného závodu[90]) dodaném;

b) že tyto práce smí provésti obchodník sám, ony však předati že musí oprávněnému výrobci k provedení;

---

[83]) Rozh. spr. soud. dvoru z 11. II. 1891, č. 585, Budw. č. 6741.
[84]) Obch. a ž. kom. v Liberci z 8. II. 1911, č. 2955.
[85]) Obch. a ž. kom. v Celovci z 1. IX. 1902, Frey-Maresch č. 5432.
[86]) Obch. a ž. kom. v Budějovicích z 20. IV. 1903, č. 214, Frey-Maresch č. 6492.
[87]) Zpráva obch. a ž. kom. v Praze z 1910, č. 2, str. 98.
[88]) Rozh. spr. soud. dvoru z 11. II. 1891, č. 585, Budw. č. 5741 a obch. a ž. kom. ve Vídni z 10. X. 1901, č. 121, Frey-Maresch č. 6420.
[89]) Český překlad »prováděti« jest chybný; viz v německém textu v odst. I. »Vornahme« proti »die Ausführung übernehmen« v odst. 2. § 38. a) ž. ř.
[90]) Knihkupec smí tedy přijmouti pouze vazbu knih, z jeho závodu dodaných; jen s tímto omezením možno náhled ve zprávě obch. a ž. kom. v Praze z r. 1910, č. 2, str. 97 projevený, akceptovati.

c) a hlavně, že obchodník dle § 38. a), odst. 2. ž. ř. může k provedení přijmouti veškeré i podstatné změny a opravy což u změn a oprav dle odst. 1., § 38. a) ž. ř. není přípustno.

Majitelům obchodních živností nepřísluší však právo přijímati zakázky na opravu obuvi, vztažmo šatstva.[91]) Na správky! Na změnu šatstva neb obuvi smí bez braní míry obchodník zakázky přijmouti,[92]) avšak jen ohledně zboží jím dodaného.

Ač dřívější zákon neměl vůbec žádného předpisu o přijímání zakázek na změny a opravy, nemá nynější zákon v tomto ohledu žádných přechodních ustanovení. Nutno proto rozřešiti otázku, zda zápověď zakázek na opravu obuvi a šatstva a obmezení ostatních zakázek na zboží, obchodníkem dodané, platí pro všechny obchodníky, či jen pro obchodníky, kteří teprve po 16. srpnu 1907 — kdy novela živnostenská nabyla platnosti — svou živnost opověděli.

Otázku tuto řeší prováděcí nařízení pouze ohledně zapovězených správek obuvi a šatstva takto: »Toto obmezení týká se obchodních živností, které po nabyté moci zákona budou opověděny, poněvadž nemá zpětné působnosti.« Stejného náhledu jsou Dr. Janota[93]) a Dr. Heller[94]), nestanoví však týž důsledek pro obmezení změn a oprav na zboží obchodníkem dodané. K tomuto důsledku dospívá jedině Dr. Komorzynski. Týž[95] praví: »Die Uibernahme von Abänderungen und Reparaturen bleibt, entsprechend der bisherigen, allerdings hauptsächlich in der das Gesetz ergänzenden Judikatur begründeten, Rechtslage, jenen Gewerbetreibenden, deren Handelsberechtigung vor dem 16. August 1907 datiert, ausnahmslos gewahrt.«

S těmito náhledy nesouhlasím; po mém názoru platí jak zápověď, tak obmezení pro všechny obchodníky stejně. Dlužno totiž uvážiti, že zákonná úprava zakázek na změny a opravy ve své podstatě není — dle hořejších vývodů — obmezením, nýbrž rozšířením práv obchodníkových a že zvláště vzhledem k dřívějšímu zákonu o nějakém obmezení nelze mluviti. Dřívější zákon neměl vůbec žádného předpisu, nebyl tudíž v tomto směru změněn. Také dřívější judikatura, nemajíc v zákoně opory, nebyla jednotná a ustálená. Ani stěžejní rozhodnutí spr. soud. dvoru z 23. února 1888, č. 563, Budw. č. 3946, neposkytuje práva na přijímání zakázek na opravy, obch. a ž. kom. v Innsbrucku[96]) pak je přímo vylučuje; jiná dobrozdání, na př. obch. a ž. kom. v Chebu,[97]) ob-

---

[91]) § 38. a) odst. 4. ž. ř.

[92]) ač na zboží nikoliv.

[93]) v knize »Die Gewerbereform«, str. 41.

[94]) v knize »Cas österreichische Gewerberecht«, str. 439.

[95]) v článku »Zur Auslegung des § 38. a) der Gewerbenovelle« (Juristische Blätter, XXXVI. roč., č. 31. z r. 1907).

[96]) v prot. z 6. XII. 1901, Frey-Maresch č. 6566, a v prot. z 26. VI. 1901, Frey-Maresch č. 6782.

[97]) Prot. z 15. X. 1903, č. 3430, Frey-Maresch č. 6696.

mezují změny a opravy na zboží, dotyčnými obchodníky dodané.[98])

Hlavní můj argument jest tento: Při této otázce jedná se o posouzení rozsahu práva živnostenského dle § 36. ž. ř. Pro toto posouzení jest dle doslovného znění § 36. ž. ř. směrodatným obsah »následujících paragrafů«, tedy také § 38. a) ž. ř.[99]), a sice v nynějším jeho znění,[100]) tím spíše, jelikož v dřívějším zákoně rozsah živnostenského práva obchodníkova v tomto směru nebyl upraven. Poněvadž pak odst. 2. a 4. § 38. a) ž. ř. nečiní rozdílu mezi obchodníkem dřívějším a nynějším — jako ku př. odst. 3. § 38. a § 15. zák. z 28. prosince 1893 ř. z., č. 193 — nesmí ho také prakse činiti. —

Na jednu důležitou okolnost nutno ještě poukázati: Často přejímají obchodníci zakázky na práce a vydávají se při tom za plnomocníky určitého výrobce. Postup ten jest nesprávný a nepřípustný; neboť obchodník smí dle § 41. ž. ř. jen takové výrobky vzíti do komise, s nimiž dle svého oprávnění smí obchodovati, a poněvadž »práci« nemůže míti na skladě a poněvadž s ní nesmí obchodovati, nesmí ji také vzíti do komise.[101]) Obchodník mohl by přijímati zakázky na veškeré práce a na veškeré změny a opravy, tedy i šatstva a obuvi jen tehdy, když by buď vedle své obchodní živnosti opověděl svobodnou živnost sprostředkovatelskou či agencii,[102]) neb kdyby některý oprávněný živnostník v jeho závodě opověděl filiálku[103]). V obou případech však nebylo by ono právo výronem jeho obchodní živnosti, nýbrž buď jeho živnosti sprostředkovatelské neb živnosti osoby, která filiálku ohlásila. Ve své vlastnosti jako obchodník nemá jiných práv k přijímání zakázek na práci, než jak zde byla vylíčena.

*

Dodatek.

Snažil jsem se, abych nepraktický předpis uvedl v souhlas s praktickým životem, ale abych při tom přece pro každý svůj náhled měl oporu v zákoně. Byla to práce úmorná. Mnohokráte musil jsem jednotlivé statě, třikráte celý článek přepracovati. Po dohotovení shledal jsem vždy nějakou vadu, která celou stavbu zničila.

Nyní jsem s theoretickým zpracováním spokojen; pro praxi neupírám své práci ještě leckteré mezery a snad příkrosti. Ty napraviti nemohu, napraviti je může praxe sama. Živnostenská správa musí leckde oko přimhouřiti a nelpěti na liteře zákona, nemá-li

[98]) Jiné příklady viz v mé brožurce »Živnostenské zákonodárství«, str. 15. a násl.

[99]) Rozh. spr. soud. dvoru z 25. I. 1899, č. 597, č. 12.430.

[100]) Rozh. spr. soud. dvoru z 2. I. 1902, č. 9079 ex 1901, Budw. č. 738 A.

[101]) Obch. a ž. kom. ve Vídni z 10. X. 191. b. 121, Frey-Maresch č. 6420.

[102]) Rozh. spr. soud. dvoru z 11. února 1891, č. 585, Budw. č. 5741.

[103]) Bližší v mé knize »Das österreichische Gewerberecht«, str. 73.

obchodní živnost býti ochromena. Živnostenská správa musí si uvědomiti, že předpis § 38. a) ž. ř. sleduje pouze ochranu výrobců, nikoliv též stížení živnosti obchodní a případně poškození konsumentů.

Kde tedy netřeba hájiti výrobce, tam v zájmu konsumentů nebudiž přihlíženo k různým přestoupením zákona. V místech, kde není oprávněného živnostníka, nebo kde týž výkon dotyčné práce odepře, možno zajisté dovoliti obchodníku, by ku př. provedl sám nutnou opravu (velocipedu), jakož i opravu, kde by zasílání bylo spojeno s nepoměrnými výlohami (nabroušení pily a nože), nebo by převzal zakázku na opravu také na zboží, kterého sám nedodal. Vždyť se pravidelně v takových případech jedná jen o úsluhu a ochotu, a nikoliv o živnostenské provozování.